

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 27. Delationes ad Supremam Sacram Congregationem S. Officii. — 28. Nadpastirske besede, govorne pri obisku duhovskega semenišča v Mariborski cerkvi sv. Alojzija, dne 4. aprila 1919. — 29. Mila prošnja za podporo invalidov, vdov in sirot.

— 30. Naznanilo zastran delitve zakramenta svete birme na visoki binkoštni praznik leta 1919 v stolni in mestni farni cerkvi sv. Janeza krstnika v Mariboru. — 31. Izdaja izbrisnih pobotnic.

27.

Delationes ad Supremam Sacram Congregationem S. Officii.

Od državnega tajništva Njih Svetosti je došel našemu prevzvišenemu gospodu knezoškofu dne 26. aprila 1919 naslednji dopis:

Segreteria di Stato di Sua Santità. Ex Aedibus Vaticanis, die 1. Decembris 1918. N. 84139.

Illustrissime ac Reverendissime Domine!

Cum res, quae ad Supremam Sacram Congregationem S. Officii deferri solent, graves sint plerumque et in iis versentur, quae nullo modo debeant, nec sine scandalo possint ab aliis resciri, opus est ut earum delationes summa prudentia summaque cautione fiant, ne in manus incidant perditorum hominum ad ea omnia semper perpetranda paratorum, quae vel in detrimentum animarum vel in religionis sacrorumque Administrorum obtrectationem verti possint.

Quam ob rem Beatissimi Patris ea voluntas est, ut quotquot sunt in orbe catholico Archiepiscopi et Episcopi, suo quisque clero, iussu Apostolicae Sedis, praecipiant, gravi poena transgressoribus constituta, ut nullam prorsus

denuntiationem ad praefatum Sacrum Supremum Tribunal per cursorem publicum (vulgo *per posta*) ipse clerus mittere queat aut fideles mitti permittat, sed suo quisque Ordinario, per sigillum clausam, tradendam curet.

Episcopi vero, cum litteras acceperint quae ex exteriori inscriptione appareant eidem sacro Tribunali destinatae, eas, non tactas, alio includant involucro (*italice busta*), inscriptasque mittant Cardinali a Secretis Status Sanctitatis Suae, qui, nulla interposita mora, eas, similiter integras, Sancto Officio transmittendas curabit.

Haec tibi renuntians mandato Sanctissimi Domini, sensus meae in Te existimationis maximae confirmo, quibus sum et permanere gaudeo

Amplitudini Tuae

Addictissimus

P. Card. Gasparri.

V zmislu predstoječega pisma se častivredni duhovščini naroči, da morebitne vloge ad Supremam Sacram Congregationem S. Officii vpošilja edino le s posredovanjem predpostavljenega kn. šk. ordinariata.

28.

Nadpastirske besede,

govorne pri obisku duhovskega semenišča v Mariborski cerkvi sv. Alojzija, dne 4. aprila 1919.

Veni mittere ignem in terram et quid volo, nisi ut accendatur? (Luc. 12, 49).

V Gospodu ljubljeni duhovničani!

Globoko ganjenega srca Vas pozdravljam na tem svetem kraju, kjer sem sam nekaj bival štiri leta, kjer sem molil s svojimi predragimi sotovariši, pa sem poslušal pobožna premišljevanja, krasne pridige in izborne kr-

ščanske nauke, ki so jih imeli preblagi ravnatelji ali navdušeni bogoslovci, ter sem bil pričujoč pri veličastnih božjih službah in sem se čudil ubranemu orglanju in lepemu petju vrlih semeniščanov.

Prihitel sem v Vašo sredo, da izpolnim besedo, dano ob začetku šolskega leta in ponovljeno ob novem letu 1919. Naročil sem obenem mnogočastitemu gospodu korarju-ravnatelju, češ, da mi naj določijo čas, prime-

ren za obljubljeni obisk. Zdaj sem si ga pa sam izvolil in sicer prav današnji postni petek, ki je prvi v aprilu in je tako posvečen presvetemu srcu Jezusovemu. Ta obisk v kvadragezimi sem naznanil častivrednemu gospodu ravnatelju na praznik oznanjenja preblazene device Marije, Vaše in moje matere, dne 25. marca tekočega leta. Pri napovedi mojega dohoda so Vaš predstojnik nemudno pristavili, da naj izpregovorim kandidatom svete- ga mašništva podučno in izpodbudno besedo.

In tako Vam hočem v preprostem nagovoru položiti na Vaša dovzétna in kot vosek mehka srca nekoliko očetóvskih naukov in nasvetov, opominov in izpodbudov. Ves govor pa bodi pripravek za današnjo posvetitev te duhovske družine presvetemu srcu Jezusovemu. Za vodilni rek našega premišljevanja sem si odbral pomena polne besede božjega Vzveličarja in večnega Višeduhovnika: Prišel sem prinesť ogenj na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?

Jezus, krotki in iz srca ponižni, upodobi naše srce po svojem Srcu!

Predragi gojenci škofijske duhovnice!

Kar je Jezus Kristus učil, svetoval in veleval, ta je pred vsem sam delal in izpolnjeval v največji in najvišji meri. Nežni evangelist sv. Lukež piše v prvi vrsti svojega prevažnega dela „Dejanje apostolov“ celo: *Coepit Iesus facere et docere*. Jezus je začel delati in potem šele učiti. Trideset let se je pripravljaj za javni nastop, za očitno delovanje. Podobno se tudi Vi pripravljate sedaj za poznejše delovanje v vinogradu in na polju Gospodovem. Kakoršna bo ta priprava, takovšna bo Vaše učenje v odkazanih Vam službah.

1. Jezus je prišel prinesť ogenj na zemljo ter je želel in želi, da se ta ogenj vname, da jasno sveti, da močno greje. Pa Jezus je bil sam ogenj, je bil goreča ljubezen, goreča požrtvovalnost. Gorečnost za sveto, nebeško reč ga je použivala, kakor se sveča použiva na altarju v slavo božjo. Jezus je bil sicer mil in dobrotljiv, je bil prijazen in vljuden. On je bil največji človekoljub. Vendar mehkoben in prerahel in popustljiv ni bil. Bil je krotek in iz srca ponižen; bil je ves ljubezen do malih in slabih, do ubogih in zapuščenih.

Toda Jezus je bil tudi ogenj, ki gori in greje, ki čisti in zdravi okuženo ozračje. Bil je gorečnik, ko je izganjal iz svetišča prodajalce in kupovalce, kličeč: Hiša mojega Očeta je hiša molitve, vi pa ste jo izpremenili v jamo razbojnikov. Če ste, ljubi moji, videli kedaj kako sliko, ki predstavlja ta prizor, ste gotovo opazili Jezusovo žareče obličje, ste se sirmé čudili njegovi žaroti za čast in neoskrunjenost Jeruzalemskega tempelja. Apostoli so se pri tem dogodku spomnili, da je pisano: Gorečnost za tvojo hišo me razjeda.

Jezus je govoril genljivo in milo, pa je govoril tudi pretresljivo, ognjevito. Ali morebiti ne? Bil je paleč ogenj zoper častilakomne in hinavske farizeje in pismarje. Osemkrat zaporedoma jim je zaprotil: *Vae vobis, scribae et pharisaei!* Sv. apostol in evangelist Matevž nam je ohranil protokol ali zapisnik hudih napak, ki jih je Jezus očital farizejem in pismoučenim. (Mat. 23, 13 nsl). Bili so oholi, lakomni, samopridni, prešuštniki, zavidni, jezljivi, izpolnjevalci Mozesove postave le na zunaj, a ne na znotraj.

Božji Učenik je bil prisrčen v svojih govorih; toda bil je tudi ogenj v svojih naukih, ki so švigali kakor plameni iz njegovega srca in so užigali srca. Ignitum eloquium ardescit. Ognjen govor užiga in peče. Jezus je bil čudovito milega srca; toda skrivnostna moč je ležala v njegovih besedah tako, da je nepokvarjeno ljudstvo klicalo: Ta govori, kakor eden, ki ima oblast. Tej čudoviti moči in oblasti se ni mogel nihče ustavljati.

Jezus složnega, mehkužnega življenja ni poznal. Trideset let je živel skrit pred svetom in je opravljal posle delavca-tesarja. In tri leta javnega življenja je prenašal glad in žejo, je hodil neutrudno po Palestini, je delil dobrote, je učil po dnevu in po noči je pa molil in molil. Tolažil je žalostne, pomagal je ubožcem, podpiral je slabe, svetoval je dvomljivcem. Njegovo življenje je bila žrtev, kakor je bila njegova smrt daritev za grešni rod človeški. Ogenj je bil v trpljenju do smrti na križu. Križ je višek njegovega požrtvovalnega življenja. In po svojem svetem križu poteguje vse na se. (Jan. 12, 32). Semkaj doli s križa kliče Jezus vsem, kar vsem: Jaz sem luč sveta. (Jan. 8, 12).

Krščanski bogoslovci! Velikodušnost, požrtvovalnost, gorečnost terja Jezus tudi od svojih služabnikov. Učenci naj bi nasledovali Učenika. Jezus je hodil pred nami, in mi bi naj sledili za njim. Po njegovih stopinjah naj bi hodili, opominja najgorečnejši njegov apostol, sv. Peter. Kjer gre za čast božjo in za vzveličanje duš, morajo služabniki Jezusovi napenjati vse svoje žile in sile, morajo kazati vso svojo darežljivost, morajo biti ognjevite duše, celi možje, popolni kristjani, dovršeni katoličani.

Gorečniki morate biti tudi Vi, blagi in dragi teologi, in sicer z ozirom na lastno dušo, s pogledom na sveto Cerkev, s pomisljijo na blaženost bližnjega. Prišel sem danes ogenj prinesť v važni zavod in kaj želim, kakor da se vname? *Veni, mittere ignem in seminarium*. Preden Vam pa rečeno trojno gorečnost pobliže pojasnim, navedem Vam sijajen vzor, blesteč vzgled za to. Beseda gine, vzgled pa rine.

2. Nepričakovano! Nisem se zavedal poprej, da praznujemo danes god izrednega gorečnega Jezusovega. Bil je goreč za lastno dušo; bil je plameneč za kato-

liško Cerkev; bil je ognjen za svojih vernikov dobro srečo, časno in večno. Bil je ignis sanctus, ignis ardescens; bil je ognjen steber. Sv. Izidor, nadškof Seviljski, cerkveni učenik in spoznavalec, se danes povečuje po vesoljnem svetu katoliškem. On Vam je zanesljiv kažipot, Vam je živ vzgled v skrbni pripravi za sveti stan in poklic duhovniški.

Izidor je bil okoli leta 560 v Kartageni rojen od plemenitih staršev. Pa kaj telesna, krvna plemenitost? Prava žlahtnost je globoka vernost in srčna pobožnost. In oba starša sta bila močnoverna in globoko pobožna. Oče Severijan je branil svojo Cerkev zoper Arijane, zoper krivoverske Gote, ki so tedaj gospodovali v Hispaniji in so hudo preganjali krščansko vero, katoliške škofo in duhovnike. Trdnoverni Severijan je mnogo pretrpel v tem pregonu in je tudi vsled tega zgodaj umrl. Mati-vdova Teodora je pred vsem skrbela za odgojo ljubih otrok, potem pa je stopila v samostan ter je v njem živela sveto in umrla sveto. V hispanski cerkvi se časti kot svetnica.

O redka in vesela prikazen! Vsi otroci bogoslužnega Severijana in bogoljubne Teodore, trije sinovi in hčerka, se v Cerkvi častijo kot svetniki. Leander je bil nadškof v Sevilji, Fulgencij škof v mestu Astigis ali po drugem mnenju v rojstnem mestu Kartageni in Izidor je postal škof v Sevilji po blaženi smrti svojega brata Leandra. Vsi nosijo lepe priimke; toda najlepši in najimnitnejši je prilog Sveti. Ta pridevnik, ta naslov si tudi Vi lahko pridobite in si ga morate prizasluziti, da dosežete večni svoj cilj in konec. Sestra Florentina je stopila v samostan redovnic benediktink in je postala tudi svetnica.

Pa oglejmo si natanje Vašega vzornika sv. Izidora življenje in delovanje! Poslušajte in strmite! Izidor — ime dobrega izida (pravzaprav dar Isis) — je bil najmlajši otrok in njegov najstarejši brat Leander, nadškof Seviljski, ga je k sebi vzela in dal šolati. Učil in vzgojeval ga je pa tudi sam. Izidor je bil nadarjen in bistrega uma, pa nemirne krvi, ubežnega duha. Učenje mu je pripravljalo težave in muke. Modri brat je tu pa tam celo resno postopal zoper neizkušene brata, ga je priložno, kakor beremo, zaprl v knjižnico, da bi ga privadil samote. Nekega dneva se zazdi nepokojnemu učencu, da nikakor ne more preučiti vsega, kar terja blagi brat. Zatorej potegne iz mesta vun na deželo. Utrujen sede pri nekem studencu, kjer zagleda kamen, lepo oglajen in izdolbljen, ter zapazi, kako pada kaplja za kapljo na debeli kamen. Ko se zamisli v to prikazen, pride neka žena k studencu vode zajemat. Mladič vpraša ženo, kdo da je ogladil in izvotlil veliki kamen? Glej, ljubi, odgovori vprašana: To sta storili stanovitnost in rednost. Kaplja pada potrpežljivo in redno na kamen ter ga gladi in dolbe dalje. Tudi človek doseže velike uspehe s stanovitnostjo in s potrpežljivostjo.

To je, mili moji poslušalci, tista Vam prav dobro znana prislovica: *Gutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo*. Ko je Izidor zaslišal tolažilni zlati nauk, je hitel nazaj k bratu ter se je odslej neumorno učil zlasti latinščine, grščine in hebrejščine, se je učil vseh drugih potrebnih predmetov tako marljivo in vestno, da je vse sovrstnike prekosal in nadvladal, da je postal največji učenjak svoje dobe, da je zasluž kot najspretnější pisatelj, kot najveljavnejši vladika in učenik cerkveni. Ni čuda, da so ga imenovali krščansko čebelo. V rimskem brevuru se imenuje „*doctor egregius, catholicae Ecclesiae novissimum decus, in saeculorum fine doctissimus, sicut Hieronymi et Augustini ita Isidori dicta retinenda, ubi contigerit inusitatum negotium, quod per canones minime definiri possit.*“

Prebirajte spise njegovega življenja in sezname njegovih slovstvenih del! Pri patrologih, naprimer pri Otonu Bardenhewer in še celo pri kratkem P. Bernhardu Schmid, bote našli najmanj devetnajst literarnih del, ki so se pozneje rabila in prepisovala. Glavno delo je dvajset knjig *Etymologiarum seu Originum*, zbornik vsega tedanjega znanstva, ki se je v srednjem veku kot nedosegljiv zaklad cerkvene in svetne vede povsodi visoko cenil in rabil. Znamenita je zgodovina o kraljih Gotov, Vandalov in Suevov, kakor je važen tudi spis o glasovitih možeh, ki je dopolnilni nastavek enake razprave sv. Hieronima in Gennadija. Dela niso sicer globoke, izvirne raziskave, pa so važna, ker so nam ohranila izpiske in navedke iz mnogovrstnih cerkvenih in posvetnih pisateljev, katerih imena bi sicer ne bila danes znana. Iz teh del so se sestavljala pravila za disciplino ali rednost med duhovniki in redovniki. Iz njih so se posnele in zložile tako imenovane dekretalije Izidorove. Najboljšo izdavo vseh del je v sedmerih debelih zvezkih skrbel Favstin Arevalo S. J. v Rimu od leta 1797 do leta 1803. V semeniški biblioteki najdete to izdajo ponovljeno od Jakoba Pavla Migne. (Patr. lat. Tom. 81—84).

Pa po tem, kakor mislim, koristnem ovinku nazaj k izvrstnemu dijaku Izidoru! Po dovršenih šolah je vstopil bržčas v benediktinski red, v katerem se je odlikoval zlasti po voljni pokorščini. Posvečen je bil v mašnika ter je potem v tihi celici neprenehoma molil in delal, pa je posvečeval sebe in svoje sobrate. V meniški izbici je položil temelj svojemu slovstvenemu delovanju in izredno uspešnemu pastirovanju v Sevilji. Ko so vrlega brata Leandra pregnali s sedeža, je Izidor s svojo zmagljivo zgovornostjo vnel vernike za sveto edinovzveličavno vero, za krščansko življenje, za stanovitnost v dobrem tja do konca pozemeljskega življenja. Ko je brat vsled silovitega preganjanja umrl, je bil Izidor soglasno povzdignjen leta 597 na prestol Seviljski. In zdaj je bil ves ogenj za ljube škofljane, katere je hrabro

ranil zoper Arijane, zoper zahodne Gote, ki so sovražili vse, kar je bilo katoliško, so plenili cerkve in so zaničevali dušne pastirje, redovnike in redovnice ter vernike obojega spola. Vnemal je katolike za živo dejansko vero, ker mlačen katoličan več škoduje, kakor krivoverec, ker je v pohujšanje bližnjemu. Obhajal je cerkvene zборе. Pokrajinski sinodi v Sevilji leta 619 in v Toledi leta 633 je predsednikoval. Skrbel je za mir in red v samostanih, trudil se je za čednostno življenje med diecezno duhovščino. Pozidal je lepo hišo, v kateri je moral vsak bogoslovec štiri leta bivati in se pridno učiti. V zavod je poklical najizvrstnejše odgojitelje in učitelje mladine.

Žalost in škoda, da moram zavoljo pičlega časa opustiti nadaljnje njegovo goreče pastirovanje v prid in hasek duhovni čredi. Berite sami o njem v širših knjigah in večjih slovarjih! Čitajte katero njegovih boljših del! Ko je Izidor slutil, da se mu bliža smrt, je povabil sosednja škofa sufragana, pa je oblekel škofji ornat ter je šel v slovesnem sprevodu v stolno cerkev, da se tam poslovil od vernega ljudstva. Zbrane je goreče opominjal, da so naj vedno zvesti otroci matere Cerkve, da naj vestno živijo po sveti veri, da naj molijo za papeža, za njega, za duhovsko in svetno gosposko. Po slovesu je odložil škofovsko oblačilo ter si je dal ogrniti raševino in glavo potrositi s pepelom. Na to je pokleknil ter se je začel očitno izpovedovati.

Moralisti vobče učijo, da se tudi v smrtni nevarnosti ni treba izpovedati neduhovniku — zadostuje nadnaravni kes. Med grozno vojsko sem bral, da se je smrtno ranjen angleški častnik po zdravniku protestantu, ki je umel angleški jezik, izpovedal nemškemu duhovniku, ki ga je odvezal in mu podelil zakramente za umirajoče. Izpovednik in zdravnik sta oba bila od te ponižne ske-sanosti tako globoko ganjena, da sta ihtela. Protestant je vsled izrednega dogodka kmalu stopil v katoliško Cerkev, ki vzgaja take velikane. — Pri očitni izpovedi Izidorovi je nastal po vsej cerkvi jok in stok. Potem ga je eden škof odvezal in drugi mu je podelil sveto

popotnico. Nato so ga spremljali v mali dvorec, kjer je čez tri dni in sicer dne 4. aprila 636 mirno v Gospodu zaspal. Pokopali so ga v stolnici med groboma sv. Leandra in sv. Florentine. Leta 1063 so na željo kastiljskega kralja Ferdinanda I. prenesli svete ostanke v mesto Leon. Kakor že pri mrtvaškem odru, enako so se godili veliki čudeži ob grobu. Izidor se je v Hispaniji zmeraj častil kot svetnik. Vendar slovesna njegova kanonizacija se je vršila šele leta 1598. Cerkevno slovesnost je glasoviti Lope de Vega poveličeval v dramatičnih pesnitvah. Učeni papež Benedikt XIV. je sv. Izidora prištel cerkvenim učenikom.

3. To je Vaš sijajni vzor, predragi bogoslovci! Na njegov god bote pri sveti maši brali pomembni evangelij: Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita. Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona et glorificent Patrem vestrum, qui in coelis est. — Bogoslovci! Ravnajte se po svetlem in jasnem vzgledu Izidorovem. Ne motim se, da ste tudi Vi sinovi plemenitih staršev. Saj so Vaši ljubi očetje bogaboječi in Vaše mile matere bogoslužne. In Vaši dragi bratje in Vaše blage sestre pridno molijo, da bi doživeli in doživele srečno uro, ko bote pri altarju zapeli: Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!

Gorite predvsem za vzveličanje lastne duše! Pogasite v sebi ogenj slabih navad, ogenj strasti! Odvrčajte izkušnjave z ognjem molitve, z vajami v čednostih! Sveti ogenj Vas mora prešinjati; ž njim morate izvrševati dobra dela; sicer bi se Vam godilo kakor sinovoma naduhovnika Aarona, Nadabu in Abiju, ki sta kadilnico s tujim ognjem (alienum ignem sumpserunt) v svetišču zapalila — pa ogenj ju je umoril. (III. Moz. 10, 12). Da bote vredno posvečeni v mašnike, postanite pozitivno ali dodajno dobri. Ni dovolj, da je ordinand negativno ali odjemno dober, da nima na sebi napuha, lakomnosti, nečistosti, zavisti, jezljivosti in lenobnosti v službi božji; ampak on mora biti res ponižen, radodaren, nedolžen, trezen, ljubezniv, goreč, pobožen, svet. Vse to pa zmorete v tem, ki Vas kreпча. Prosite Boga za milost in z njo delujte, in vse za mašniško posvečenje potrebne lastnosti si bote nedvomno pridobili!

Gorite dalje za božjo ustanovo, za sveto Cerkev! Kdor ljubi Jezusa, ljubi njegovo nevesto. Kako so apostoli goreli za sveto Cerkev, pred vsemi Peter, Janez, Pavel! Kako so za njo delali Atanazij, Krizostom, Avguštín, Hieronim, Frančišek Ksaver, Frančišek Salezij, sloviti dominikanski pridigar Vincencij Ferrerij, čigar god jutri obhajamo. Ljubite vse naprave svete Cerkve, -lj njene zakramente in zakramentalije, centi visoko

¹ Pripomočki za spoznavanje življenja in delovanja sv. škofa Izidora: Redemptus, De obitu Isidori. (Migne, PP. lat. LXXXI, 30). — Dr. I. Rogač, Življenje svetnikov in svetnic božjih. V Celovcu, 1869. Drugi del. Str. 15—18. — Dr. Otto Bardenhewer, Patrologie. Freiburg im Br. 1894. Str. 614—618. — P. Otto Bitschnau O. S. B., Das Leben der Heiligen Gottes. Einsiedeln. Vierte Auflage. Str. 418—421. — P. B. Gams, Die Kirchengeschichte von Spanien. Regensburg, 1874. Zvez. II. oddelek 2. str. 102—113. — I. Huschens, Katholisches Evangelien- und Erbauungsbuch. Einsiedeln, 1910. Str. 312 nsl. — Dr. Franz Kaulen, Der hl. Isidor von Sevilla. (Wetzer und Welte's Kirchenlexikon. Freiburg im Br. 1889. 2. izdaja. VI. zvez. Str. 969—975). — P. Bernhard Schmid O. S. B., Grundlinien der Patrologie. Freiburg im Br. 1898. 5. Aufl. Str. 286—289. — Leben der Heiligen Gottes, Innsbruck, 1861. Zvez. II. del 2. Str. 38—50. — Alban Stolz, Legende oder der christliche Sternhimmel, Freiburg im Br. 1875. Str. 215—217.

njene obrede in ceremonije, čislajte njene bratovščine in družbe! Sv. Izidor je kaj živo priporočal natanko izpolnjevanje cerkvenih obredov, šeg in navad. Zaničevanje teh mu je bilo znamenje krivoverstva ali vsaj ravna pot do njega. — Potegujte se za krasoto cerkev in kapel, za lepoto javnih križev in kipov, za dostojnost slik in podob!

In tretjič gorite za blaženost bližnjega! Sedaj še nimate delokroga v dušnem pastirstvu. Ko ga bote dobili, bote vneto skrbeli za večno srečo staršev in otrok, mladeničev in mladenk, mojstrov in pomočnikov, hlapcev in dekel, bogatih in ubogih; zlasti bote radi obiskovali bolnike in bote neprestano izpreobračali grešnike. V semenišču pa zdaj drug drugega odvrčate od hudega in se napeljujete k dobremu z besedo in z dejanjem! Radi se bote kesneje spominjali vzglednih tovarišev, rekoč: Ta je bil kot bogoslovec veren in pobožen, natančen in vesten, in takovšen je še zdaj in se ne bo izpremenil. Jaz se kaj rad spominjam vzornih tovarišev v duhovščini. Tukaj le na desni strani kora je sedel teolog, ki je prihajal prvi na oratorij in je odhajal zadnji iz njega. Molil je ali pa je študiral. Tamkaj le na levi strani se je nahajal duhovniščan, ki je gostoma vzdihoval: Ah, da bi bil kedaj vreden povzdigovati sveto hostijo in kelih s sveto Krvjo! Če je bil kdo tega vreden, bil je pač on. Tam le v sredini je sedel četrtoletnik, ki si je zapisal vse majniške pridige, rekoč: Te bom k letu kot kapelan imel za vernike. Bil je ognjenik. Vsi ti vrli bogoslovci in pozneje vneti duhovniki so danes že mrtvi. Njih telesa naj mirno počivajo v zemlji do častitljivega vstajenja; njih duše pa se naj veselijo večne luči!

4. Ljubi semeniščani, od kod bote pa dobivali gorečnost in kako si jo bote okovarili? Poslušajte! Vi veste, da so judovski duhovni netili in čuvali sveti ogenj, ki je izšel od Gospoda: Et ecce, egressus ignis a Domino et devoravit holocaustum! (Lev. 9, 24). Jahve ga je užgal v svetem šotoru, in Mozes je zapovedal, da mora vedno goreti na žrtveniku. Ignis autem in altari semper ardebit. (Lev. 6, 13). Ko je modri Salomon postavil veličastni tempelj, so sveti ogenj slovesno prenesli v novo svetišče in so ga skrbno varovali, da ni zamrl. Od njega so duhovni užigali v tempelju vse lučice in vse daritve. Gorje, ko bi bil duhovnik, ki ga je stražil, zakrivil, da bi ugasnil. Umreti bi bil moral.

Ko so judje bili odgnani v babilonsko sužnost, so duhovni sveti ogenj skrili v cisterni ali v posušenem studencu blizu Jeruzalema. In po vrnitvi čez 70 let so ga našli na istem prostoru, ne žarečega sicer, pač pa so našli *aquam crassam*, izhlapelo strnjeno vodo, svetlo grudo, in ko so jo položili na žrtev v nanovo pozidanem tempelju, se je ogenj vnel. In Izraelci so zopet imeli sveti ogenj v svoje nepopisno veselje. Quo sol refulsit, ko je solnce zasijalo, se je ogenj užgal. (II. Mak. 1, 22). Judje so v

vročo zahvalo za čudovito ohranitev svetega ognja praznovali svetek ognja, *diem ignis*. (II. Mak. 1, 18). Ta ogenj je gorel do prvega velikega petka. Ko je Luč sveta na križu zamrla in je Solnce pravice zatemnelo — da se oboje kmalu vnovič užge — se je zagrinjalo v tempelju na dva kosa od zgoraj do tal pretrgalo, in ogenj na altarju je ugasnil. Zasijalo je solnce resnice, ogenj nove zaveze je začel goreti. Spomina in omembe je vredno, da se na veliko soboto blagoslovi pri cerkvi ogenj, ki se z njim prižgejo večne luči v svetilkah pred tabernakelji, se užgejo sveče na altarjih in druge lučice po božjih hramih.

Novi ogenj je Jezus prinesel na svet. Jaz sem luč sveta. Kdor hodi po tej luči, ne tava po temi. In on prihaja na dan, da se vidijo njegova dela, ker so dobra. Pa še drug ogenj nam je Jezus pridobil. To je tisti, ki se je prikazal nad glavami svetih apostolov v ognjenih jezikih — Sveti Duh. Sv. Janez krstnik je ljudstvu rekel o Kristusu: On vas bo krstil s Svetim Duhom in z ognjem. (Luk. 3, 16). Gorečnost bote torej, preljubi, prejemale od Luči sveta in od Luči src. Sveti Duh Vas bo razsvetljeval in posvečeval, Vas bo vodil in vladal ter vnel za Vaš vzvišeni poklic in stan. V ta namen bote zvesto častili Svetega Duha in ga pridno na pomoč klicali. Pa glejte, da ga ne bote v sebi ugaševali, kakor je sv. Pavel svaril Solunčane. (I. Tes. 5, 19). Potemtakem bota mir in veselje prebivala v Vaših srcih; kajti mir in veselje sta sladka sadova Svetega Duha.

Ne bo dolgo, in postali bote akoliti. Pri delitvi tega svetega reda bote slišali globoko pomembne besede: „*Acolythum oportet ceteroferarium ferre; luminaria ecclesiae accendere. Studete igitur, susceptum officium digne implere! Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus praeferentes, operibus tenebrarum inserviat et per hoc aliis exempla perfidiae praebentis. Sed sicut Veritas dicit: Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra et glorificent Patrem vestrum. Et sicut apostolus Paulus ait: In medio nationis pravae et perversae, lucete sicut luminaria in mundo, verbum vitae continentes. Sint ergo lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes in manibus vestris, ut filii lucis sitis. Abiciatis opera tenebrarum et induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulat. Estote solliciti in omni iustitia, bonitate et veritate, ut et vos et alios et Dei Ecclesiam illuminetis.*“

Ohranili si bote sveti ogenj, če bote častili presveto srce Jezusovo. V tem ognjišču ljubezni, v tem žarišču čednosti, v tem viru milosti, je rešitev. Zategadelj se bomo danes skupno posvetili božjemu Srcu, zakladu vse modrosti. Vi ste vpisani v družbo na čast presvete Družini Nazareški. Posvetitev Srcu božjemu pa je v tesni zvezi s to prekornostno družbo. Danes bomo postavili Je-

zusa za kralja in poglavarja temu prevažnemu zavodu, srcu Lavantinske škofije. Ta petek Vam bo nepozaben in svet; o njem bo veljalo svetopisemsko naročilo: Hunc diem celeberrimum habebitis. (Lev. 23, 7). Spominjali se ga bote in slavili ga bote po vseh krajih škofije, kakor berete v knjigi Esterini: Hunc diem nulla umquam delebit oblivio, et per omnes provincias terrae celebrabitis eum. (Esther 9, 28). To srce Vam bodi ognjeni steber, ki Vas naj spremlja in vodi po puščavi tega življenja!

V Gospodu ljubljani duhovniščani!

Zdaj pa se vzdignimo ter se jadrno podajmo v cerkev patrona mladine sv. Alojzija k Marijinemu altarju, na katerem se nahaja lepa velika slika srca Jezusovega. Tam bomo molili vero v znamenje, da trdno in zaupno verujemo v Srce božje; bomo opravili vse zapovedane posvetivne molitve ter bomo naposled molili trikrat O čenaš in Češčena Marija s Čast bodi Bogu za vse žive in za vse rajne bogoslovce in duhovnike Lavantinske. Ta altar ostane znamenit za vso prihodnost. Vsako

šolsko leto se naj pred njim posvetijo Jezusovemu srcu vsi novi semeniščanje in vsi stari naj obnovijo posvetitev.

Po slovesni posvetitvi bom stopil h glavnemu altarju, h Gospodu, ki razveseljuje Vašo mladost in mojo starost, ter bom v čast presvetemu Srcu maševal, da bi na močno priprošnje sv. Izidora varovalo in blagoslavljal vse prebivalce, predstojnike in podložnike, duhovskega semenišča, pa da bi se usmililo vseh tukaj izšolanih duhovnikov, živih in že pokojnih. Služil bom sveto mašo tudi za vse druge Lavantince, bom molil za njih dobro srečo, časno in večno.

Vsem naj tukaj sije ogenj Jezusa Kristusa in Sve-tega Duha in tamkaj njim naj sveti večna luč, luč ne-beške glorijske in blaženega gledanja božjega obličja. V tem duhu bom ob koncu zapel *Te Deum laudamus* in podelil zakramentalni blagoslov ter bom tako najbolje završil današnjo pomenljivo svečanost. In tako se bo tudi najgotoveje izpolnjevala moja goreča želja: Veni, mittere ignem in hocce seminarium et quid volo, nisi ut accendatur! Amen.

29.

Mila prošnja za podporo invalidov, vdov in sirot.

Preljubi Lavantinci!

Štiriletna svetovna vojska je terjala mnogo krvi in je zapustila neizrekljivo veliko gorja za seboj. Gorja je bilo sicer od Adamovega greha sem obilo na svetu, pa toliko menda nikdar kakor v sedanji žalostni dobi. Popolnoma iznebiti se ga sicer ne moremo, čeprav si za to prizadevljemo; pa zmanjšati in drug drugemu olajšati ga moremo, ako le želimo in hočemo.

Proti jutru od Jeruzalema se je nahajala pri ovčjih vratih kopel, ki se je hebrejski imenovala Betzajda, po grškem tekstu pa Bethesda, to je hiša usmiljenja, hiša ozdravljenja, ker je v njej ozdravelo mnogo bolnikov. Imela pa je kopel pet lop. V teh, piše sv. apostol in evangelist Janez, je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhoduhih, ki so čakali plivkanja vode. (Jan. 5, 3). To so bili pravi izraelski invalidi iz mest in vasi.

Takšnih in podobnih trpinov je dandanašnji še veliko več. Storila jih je invalide za delo in zaslužek nezmožne grozna vojska, kakoršne še doslej ni videl svet in Bog daj, da je ne bi videl nikdar več. Žalostne spominke na nečloveško klanje in ravnanje nosijo zdaj in ga bodo nosili pomilovanja vredni invalidi vse svoje žive dni, še v grob jih bodo vzeli s seboj. S čim pa so si jih zaslužili? Učenik, kdo je grešil, on ali njegovi starši, da je slep, gluh, kruljev, hrom, pohabljen, jetičen, bolan na vsem životu? Tako ali enako bi utegnil kdo vprašati z apostoli. Pa kakor tem bi tudi njemu mogel Gospod odgovoriti: Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temveč da se razodenejo božja dela nad njim. (Jan. 9, 2. 3). Ljubi Bog je namreč v svoji neskončni previdnosti in svetosti dopustil, da so bili v vojni hudo ranjeni tudi takšni mladeniči in

možje, ki so doma vzgledno živeli in zvesto Bogu služili, nasprotno pa so bili ran obvarovani celo malopridneži. Kajti božja pota niso naša pota in božje misli niso naše misli! Gotovo pa je tudi, da mora marsikateri invalid priznati in reči: Popolnoma resnično je, kar uči Duh božji z besedami: S čimer kdo greši, s tem je tudi pokorjen. (Modr. 11, 17). Tako je naprimer ta in oni zlorabil svoje zdrave ude v greh, zdaj pa ravno na teh najhujše trpi; ali pa je ves čas pred vojsko grdo ravnal s svojimi starši, zdaj ko se je s pomočjo drugih vrnil v svoj kraj, pa jih več ne najde; ozira se za njimi na desno in na levo, a ni jih nikjer, da bi jim podal roko v pozdrav; šli so, od koder ni vrnitve več. Še odpuščenja jih ne more več prositi nehvaležni sin. Od znotraj pa v enomer sliši glas: S čimer kdo greši, s tem je tudi tepen. Da bi mu ta pokora le bila v vzveličanje!

Pa ko bi imeli kot spomin na nesrečno svetovno borbo samo siromašne invalide! Imamo pa še vdove in sirote. Teh je pa toliko, da bi sv. Janez evangelist s pogledom na našo škofijo mogel reči: *Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat*. Videl sem veliko četo, katere nihče ni mogel prešteti. (Skr. razod. 7, 9). Ni ga menda stanu, ki bi se ga Duh božji v svetem Pismu tolikokrat in s tolikim pomilovanjem spominjal, kakor je stan ubogih vdov in sirot. Tem je bil ljubi Bog že v stari zavezi dober oče in pravičen sodnik. (Ps. 67, 6). Vdovam je sam po Mozesovi postavi določil delež takozvane tretje desetine in na polju puščenega snopja. Obleka uboge vdove se ni smela vzeti v zastavo. Ne jemlji vdovi oblačila v zastavo. (V. Moz. 24, 17). V novi zavezi se je Kristus Gospod najlepše potegoval za vdove in je nekoč mali dar uboge vdove očitno pohvalil: Njegov zvesti apostol sv. Pavel

ga je v tem pridno posnemal in je svojemu učencu, škofu Timoteju naročil: Spoštuj vdove, katere so res vdove! (I. Tim. 5, 3).

Ako pa so že uboge vdove po nauku svetega Pisma vredne ozira in so potrebne podpore, se more to še mnogo bolj trditi o vsaki posamezni siroti, ki ji je grozna vojska pobrala očeta ali tudi mater tako, da vzdihuje in toži: Zakaj moj oče in moja mati sta me zapustila (Ps. 26, 10) in prepustila brezsrčnemu svetu! Predragi mi verniki! Usode takšnega osirotelega otroka vam ne bom opisoval. Zakaj beseda mi zastaja in solza zaliva oko, če se ga samo spomnim. Dozdevlje se mi kakor zaostali klas na polju. Ako ga kdo potrebuje, ga pobere, sicer pa je prepuščen sam sebi in vsem sovražnikom. Brez moči in brambe je, dokler ga usmiljena roka ne pobere in ne spravi v varno zavetje.

Preljubi škofjani! S tem sem vam narisal znano sliko, ki vam kaže žalostno usodo naših ubogih invalidov, vdov in sirot. Zdaj pa bom močno in z zaupanjem potrkal na vaša izredno radodarna, usmiljena srca. Kadar koli sem pred ali med vojsko iskal pomoči ter prosil podpore za kakoršnekoli stiskane, ste bili vi, kristjani predragi, vselej med prvimi darovalci, posnemajoč usmiljenega Samarijana. Sedaj pa prosijo pomoči naši najbližnji, naši domači invalidi, naše lastne vdove in sirote. V sili so in hudo bedo trpijo. Prinesite torej prihodnjo nedeljo, ki bo prva v Marijinem mesecu, svoj dar k altarju in ga pustite ondi za omenjene siromake. Pokažite zopet z obilno udeležbo pri darovanju okoli altarja svoje požrtvovalno srce in svoje sočutje z ubogimi trpini. Saj bo ravno druga nedelja po Veliki noči, ki se more imenovati nedelja usmiljenja, ker se sveta maša začne prav z besedo *Misericordia*, usmiljenje. Gospod pa kaj resno

veli: Usmiljenje hočem. (Mat. 9, 13). Bolj čislam dela ljubezni, kakor zgolj vnanjo službo božjo.

Bog usmiljenja, ki je videl in pohvalno omenil mali dar uboge vdove, pa naj blagoslovi in obenem stoterno povrne vsak še tako neznamen dar, ki bo prišel določeni 4. dan meseca maja, na god sv. vdove Monike, iz vaših darežljivih rok na altar domače župnijske cerkve z namenom, da se obrne v prid ubogim invalidom, vdovam in sirotam zlasti po naši ožji domovini.

Le te milodare in druge v to svrhu nabrane prispevke naj častivredni gospodje dušni pastirji nemudoma po kn. šk. dekanjskem uradu pošljejo tusem, da se čimprej izročijo deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani, ki se je v dopisu poverjenišva za socialno skrb z dne 11. aprila 1919 št. I. 758/19 obrnila semkaj s prošnjo, da se tudi v Lavantinski škofiji odredi po cerkvah nabiranje za vojne invalide, vdove in sirote.

Ob koncu svoje tople prošnje pa želim, da bi mogel sleherni, ki bo te besede bral ali slišal, s pogledom na določeno darovanje še na smrtni postelji z blaženim Jobom reči: Rešil sem vpijočega siromaka in siroto, ki nista imela pomočnika. Blagoslov ti stega, ki bi sicer poginil, je prišel nad me. In vdovi sem srce obveselil. Slepemu sem bil oko in kruljevemu noga. Oče sem bil ubogim, (Job 29, 12. 13. 15. 16).

V Mariboru, na nedeljo vstajenja Gospodovega, dne 20. aprila 1919.

† Mihael,

nadpastir.

Opomba. Predstoječi nadpastirski list je bil vernikom s pridiznic prebran na belo nedeljo, dne 27. aprila 1919.

30.

Naznanilo

zastran delitve zakramenta svete birme na visoki binkoštni praznik leta 1919 v stolni in mestni farni cerkvi Sv. Janeza krstnika v Mariboru.

Kakor vsako leto bodo premilostljivi gospod knezoškof tudi letos na visoki binkoštni praznik dne 8. junija 1919 po pontifikalni službi božji v stolni in mestni farni cerkvi Sv. Janeza krstnika delili zakrament svete birme.

Predpogoji veljavnega in vrednega sprejema svete birme so častitim dušnim pastirjem dobro znani. Tisti so pregledno in jasno sestavljeni v XXXVII. poglavju „De sacramento Confirmationis“ v sinodalni knjigi: *Actiones et constitutiones Synodi dioeceseanae anno 1900 celebratae*. Marburgi, 1901. Str. 299—309.

Iz pridiznice se naj vernikom pravočasno oznani, da k sklepni molitvi, ki je najmanj dopolnilen del birmanskega obreda, vsi birmanci brez izjeme zopet pridejo v cerkev, k čemur se morajo še tudi opomniti s stolnim velikim zvonom. Novi Codex iuris canonici določa v can. 789: *Confirmandi adsint primae manuum impositioni, nec nisi expleto ritu discendant.*

Novi Codex iuris canonici določuje v can. 766. num 5 in v can. 796. num. 3, da tisti, ki so višje svete redove (subdiakoniat, diakonat in presbyterat) prejeli, ne smejo brez dovoljenja ordinarijevega (nisi accedat expressa

Ordinarii proprii licentia) biti botri krstni ali birmanski. Za tekoče leto 1919 podelijo prevzvišeni ordinarij častivrednim duhovnikom rečeno dovoljenje.

Fideles expresse edoceantur, confirmationis sacramentum a Christo Domino non eum in finem institutum fuisse, ut ecclesia fieret veluti palaestra, in qua magnificae vestes cum pretioso contenderent ornatu. Hinc pauperum quoque ne abstineant ab hoc sacramento sub praetextu indigentiae ac miseriarum.

Vestis quotidiana sufficit et pedes discalceati, si aliter fieri nequit, cum Dominus non ad indumenta et calceamenta respiciat, sed ad cor et ad animam confirmandam. Neque pudeat parentes filium et filiam pristina veste indutos Episcopo confirmanti praesentare.

Confirmandi ne ad dona materialia patrinorum reflectant, sed potius oculos vertant in dona Spiritus Sancti, quae pretiosiora sunt auro et margaritis. Matrinae vero, munus hoc praeclarum suscepturae, ecclesiam ingrediantur virtutibus plenae potius quam reticulis, serica et adamantibus ornatae!

Dne 6. aprila 1905 so prevzvišeni nadpastir prejeli od svetega očeta Pija X. blagega spomina pri za-

sebni avdijenci oblast, o priložnosti delitve svete birme podeliti apostolski blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek, ako se vredno prejmeta zakramenta svete pokore in presvetega rešnjega Telesa ter se moli na namen svetega očeta.

Ta odpustkov polni apostolski blagoslov bodo slovesno podelili od glavnega altarja neposredno po pontifi-

kalni sveti maši. Sveti Duh, tolažnik v vsakem trpljenju, sladki dušni gost, naj stori, da se ga udeleži prav mnogo vernikov Kristusovih.

Veni Creator Spiritus, reple tuorum corda fidelium!

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru, dne 24. marca 1919.

31.

Izdaja izbrisnih pobotnic.

V cerkvenem zaukazniku za leto 1900. IX. odst. 62 str. 106 se je objavil poseben obrazec za izbrisne pobotnice, katerega je sestavila finančna prokuratura v Gradcu. Obenem se je kn. šk. župnijskim uradom naročilo, da po tem obrazcu, ki je ponatisnjen v navodilu za oskrbovanje nadarbinskega in cerkvenega premoženja, spisujejo izbrisne pobotnice.

Leta 1901 so se kn. šk. župnijski uradi v cerkvenem zaukazniku III. odst. 16. str. 48 in VII. odst. 35. str. 122 opomnili, da naj izbrisne pobotnice natanko po zgoraj omenjenem obrazcu spisujejo, ker bi se drugače sestavljene izbrisne pobotnice morale kot neprimerne zavrniti, in da izbrisnim pobotnicam priložijo izpiske iz zemljiške knjige.

Leta 1902 se je v cerkvenem zaukazniku V. odst. 27. str. 81 kn. šk. župnijskim uradom še naročilo, da sami spisujejo izbrisne pobotnice po predpisanem obrazcu, ker za to ni treba pravnega znanja, in se v izbrisnih pobotnicah, sestavljenih pri notarjih ali odvetnikih, večkrat najde predpisom nasprotno besedilo, in so vrhutega še nepotrebni stroški.

Z dopisom z dne 7. aprila 1919 posl. šte. I 1814/19 pa je finančna prokuratura SHS v Ljubljani semkaj nannala naslednje:

V zadnjem času se množe slučaji, da predlože župni uradi „Deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani“ nepopolne izbrisne pobotnice glede vplačanih cerkvenih terjatev. Deželna vlada zahteva o vsaki listini tudi mnenje o formalni pravni veljavnosti.

To popraviljanje je zelo zamudno in izgublja finančna prokuratura — katere uradniki so itak že z ozirom na zmanjšano njih število in povrh še razširjeno okrožje preobloženi z delom — brez potrebe veliko dragocenega časa.

Vsled tega se naproša knezoškofijski ordinarijat, da blagovoli obvestiti podrejene cerkvene urade, da naj se poslužijo pri izdaji izbrisnih pobotnic priloženega obrazca ter da naj navedejo glede terjatev vknjiženih še pred 25/7 1871 tudi sedanje (nove) vložne številke in katastralne občine zastavljenih zemljišč.

V tem dopisu omenjeni obrazec se glasi tako-le:
Kolek po lestvi II, če ne pridejo v poštev določbe zak. z dne 31/3 1875 drž. zak. šte. 52. V tém slučaju se zapiše zgoraj klavzula.

Izbrisna pobotnica.

Pri zemljišču (ih) Janeza Nabergoj-a v Koritnici h. št. 10, vlož. šte. k. o. in sicer pri prvem kot glavnem, pri drugem (ih) pa kot sovložku (ih) je vknjižena zastavna pravica za terjatev (župne) cerkve (podružnice) (natančna označba upravičene cerkve) iz dolžnega pisma (ozir. prisojila, odstopnice i. t. d.) z dne šte. po K, reci:

Podpisano predstojništvo te cerkve potrjuje po svojih podpisanih zakonitih zastopnikih, da ji je izplačal(a) vso njeno zgornjo terjatev z vsemi pripadki vred, da nima iz tega naslova ničesar več terjati, ter dovoljuje, da se vknjiži na podlagi te listine pri zg. zemljišču (ih) kakor tudi pri vseh morebitnih (nadaljnjih) sovložkih izbris zastavne pravice za to terjatev.

Predstojništvo (župne) cerkve (podružnice)

V dne

L. S.

Podpis g. župnika.

Podpis 2 cerkvenih ključarjev.

V zmislu navedenega dopisa finančne prokurature SHS v Ljubljani se kn. šk. župnijskim uradom naroči naslednje:

1. Pri izdaji izbrisnih pobotnic se naj kn. šk. župnijski uradi poslužujejo zgoraj objavljenega obrazca.

2. Glede terjatev vknjiženih še pred 25/7 1871 naj se izbrisnim pobotnicam priložijo tudi izpiski iz nove zemljiške knjige.

3. Izbrisne pobotnice naj spisujejo župnijski uradi sami, ali pa jih naj dajo spisati po predpisanem obrazcu.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 10. maja 1919.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.